

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของอำนาจตุลาการในการระงับข้อพิพาทแรงงาน:
กรณีศึกษาศาลแรงงานกลาง (เชียงใหม่)

ชื่อผู้เขียน นายสรศักดิ์ ศรีพิชญากุล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ประชิด	ณ บางช้าง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ เสกสิน	ศรีวัฒนานุกุลกิจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาข้อพิพาทแรงงานการระงับข้อพิพาทแรงงานของศาลแรงงานกลาง (เชียงใหม่) และประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่มีข้อพิพาทแรงงานซึ่งเป็น โจทก์และจำเลย

ประเทศไทยกำลังพัฒนาไปสู่ระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจะต้องเผชิญกับปัญหาข้อพิพาทแรงงานอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ หากไม่สามารถระงับข้อพิพาทจะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก และเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล

ส่วนใหญ่ถูกจ้างหรือแรงงานยังมีความเป็นอยู่ที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานการครองชีพต่างมีความหวังที่จะมีรายได้และความมั่นคงในการทำงาน

หลายปีที่ผ่านมาข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้นมากและขยายตัวเป็นวงกว้างถึงกับมีการนัดหยุดงานหรือปิดงานอันก่อให้เกิดความไม่สงบในสังคมและเสียหายทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เมื่อปี พ.ศ. 2522 รัฐบาลจึงออกกฎหมายให้มีการจัดตั้งศาลแรงงานขึ้นเพื่อทำหน้าที่ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานเป็นการเฉพาะ โดยแยกเป็นศาลต่างหากจากศาลธรรมดา

ศาลแรงงานมีหลักการที่สำคัญคือยึดหลัก ประหยัด สะดวก รวดเร็วและเป็นธรรมรวมทั้งอนุญาตให้ฟ้องคดีด้วยวาจาได้โดยไม่ต้องมีทนายความและไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ ทั้งสิ้น

ศาลแรงงานแห่งแรกถูกตั้งขึ้นและเปิดทำการเมื่อปี พ.ศ. 2523 คือ ศาลแรงงานกลาง แต่เนื่องจากปริมาณข้อพิพาทคดีแรงงานเพิ่มขึ้นมาก จึงเป็นเหตุให้มีการตั้งศาลแรงงานกลางสาขาในต่างจังหวัดในปีต่อ ๆ มา

วิธีศึกษาวิจัย ใช้ทั้งการวิจัยเอกสารวิชาการและออกแบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่าง ซึ่งเป็นลูกจ้างที่ฟ้องคดีแรงงานยังศาลแรงงานกลาง (เชียงใหม่) จำนวน 107 ราย จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการระงับข้อพิพาทแรงงาน ได้แก่ พนักงานตรวจแรงงาน พนักงานอัยการ ทนายความ และเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่ฟ้องคดีแรงงานยังศาลแรงงานกลาง (เชียงใหม่) ส่วนใหญ่เป็นคนงานก่อสร้าง ซึ่งมีความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวกของศาลแรงงานกลาง (เชียงใหม่) ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาแนะนำของนิติกร รวมทั้งคำตัดสินของศาล

นอกจากนี้ยังพบว่า การมาศาลในวันนัดพิจารณาเป็นปัญหาใหญ่ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน เนื่องจากต้องหยุดงานทำให้สูญเสียค่าจ้างรายวัน และผู้ฟ้องคดีส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจว่าเมื่อตนเป็นฝ่ายชนะคดีจะได้รับเงินตามคำพิพากษา แต่ไม่ทราบว่าถ้านายจ้างไม่จ่ายเงินให้แล้วตนจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ศาลแรงงานควรมีเจ้าหน้าที่ช่วยบังคับคดีให้แก่ลูกจ้าง และควรมีกองทุนช่วยเหลือลูกจ้างที่ไม่ได้รับเงินตามคำพิพากษา

รัฐบาลชุดปัจจุบันโดยการนำของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มีนโยบายเร่งด่วนที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในระดับรากหญ้าและการสร้างหลักประกันให้แก่สังคม แต่รัฐบาลกลับไม่มีนโยบายเร่งด่วนใหม่ ๆ ในด้านแรงงานเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้างทั้ง ๆ ที่ส่วนใหญ่แล้วลูกจ้างจะมีฐานะยากจนต้องตกเป็นเหยื่อหรือถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง และมีโอกาสเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีความสามารถที่จะฟ้องร้องคดีเอาชนะนายจ้างซึ่งมีฐานะดีกว่าได้ อีกทั้งลูกจ้างไม่มีความสามารถที่จะไปบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา เพราะเหตุไม่มีเงินจำนวนหนึ่งที่จะนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆในการบังคับคดี

Independent Study Title	Roles of Judicial Power in Labour Dispute Settlements: A Case Study of Chiang Mai Central Labour Court	
Author	Mr. Sorasak Sripitchayakarn	
Master of Arts	Political Economy	
Examining Committee	Associate Professor Prachid Na Bangchang	Chairman
	Associate Professor Somsak Keoking keaw	Member
	Associate Professor Seksin Sriwathananukulkit	Member

Abstract

The objectives of this independent study are to learn about the problems of labor disputes and their settlements at Chiang Mai Central Labor Court and to assess the capabilities of the court in administering justice to the conflicting plaintiffs and defendants.

Thailand, a leading industrialized developing country, has inevitably encountered the ever increasing number of labor disputes which if can not be dissolved, huge socio-economic losses would entail.

The main cause of the problem stems from the fact that the employed labor still have lower than guaranteed wages along with sub-past standard of living and lack of secure employment.

During the passing decades, there had been an enlargement of labor disputes which are upgraded to strikes or work stoppages that caused huge socio-economic losses. In order to redress the problem, Thai government has enacted a law to establish labor court which operates in separation of other courts in B.E. 2522.

The operating principles of labor court are economical, swift and just prosecution. It is allowed to lodge a case for court verdict by parole and without the need to hire an attorney including without paying fees to the labor court.

The first Central Labor Court was set up and began its services in B.E. 2523. But the increasing number of labor disputes led to the set up of branches of Labor Courts in various provinces in the following years.

The study uses documentary research methodology to gather data and information from 107 laborers who file labor dispute cases to Chiang Mai Central Labor Court and from the interviews of those who are involved in labor dispute settlement processes such as labor inspectors, state attorneys, lawyers and social security officials.

The study finds that a large number of plaintiffs, who file cases to Chiang Mai Central Labor Court, are construction workers. These plaintiffs are satisfied with the court's administration of justice, in terms of the given advice from law advisors including verdicts of the Labor Court.

It is found that coming to attend hearing at the court is a big problem for the plaintiffs who mostly are employed workers because they have to stop working and lose their daily wage. Furthermore, these plaintiffs have an understanding that they would receive compensation according to the court verdict but they do not know what to do if the defendants who are wealthy employers refuse to comply.

The interviewed sample group views that Labor Court should have its own verdict enforcement division and a capital fund should be set up to assist plaintiffs who have won the cases but can not collect their reparations.

The present government of Police Lieutenant Colonel Dr. Thaksin Chinnawatra has an urgent policy to relieve grass root public distresses and to create public social security. However, there is no new labor policy from the government despite a large percentage of Thai labor is the victims of labor exploitation and they have little or none capabilities to file suits against wealthy employers and can not have verdict enforcement if they do not have a sum of money which can be used to cover the enforcement expenses.